

N:o 8.

Af Herr Peter von Möller: Om tillägg till 11 Kap. 2 § Ärfda-Balken och 1 § i Kongl. Förordningen den 21 December 1857, angående hvad i testamente gifvas må, så ock gifva af fast egendom.

Då Kongl. Förordningen af den 21 December 1857 *upphäfde* testamentstvänet med hänseende till ärfd jord å landet, *inskränkte* den deremot testamentsfriheten öfver aflingejord samt ärfda och förvärfda lösören till endast hälften af qvarlätenskapen, när bröstarfvingar lefva efter.

Men denna inskränkta testamentsrätt blir det än ytterligare, der *laglotten* icke anses tillräcklig till omyndigt barns underhåll och uppfostran, m. m. och kan i dylika fall och när derjemte qvarlätenskapen är relativt ringa, anses de facto upphäfd.

Den som tagit del af förhandlingarne under 1853—1854 och 1856—1858 årens riksdagar skall finna, att berörda lagförändringar framkallades af den allmänna önskan att befrias från testamentstvänet rörande arvejorden och de olägenheter, som vid arfskiften vållades af vederlaget för försåld arvejord, men att denna lagförändring icke hade något stöd, hvarken i missbelåtenhet med eller missbruk af den gällande fria testamentsrätten öfver aflingejord och lösören. Lagförslaget erkändes »vara en försämring i afseende å aflingejord och lösören efter landsrätt», men man ansåg »att förbättringarne i andra hänseenden skulle gifva ersättning derföre». — Detta har dock icke egt rum, åtminstone i följande fall!

Intill år 1858 kunde äkta makar, hvilka genom flit och sparsamhet förvärfvat en, om än ringa, förmögenhet, likväl genom inbördes testamente betrygga den efterlevandens ekonomiska bestånd, likasom föräldrar egde rätt, när de fruktade att

något af deras barn genom eget eller makens förvällande kunde bringas på obestånd, förordna att den eller de, under sin lifstid, endast finge njuta afkastningen, äfven af den nuvarande laglotten. Så ej nu, då man proklamerat barnens *absoluta* rätt till hälften af föräldrarnes kvarlåtenskap, men förbisett en efterlevande faders eller moders, ja, till och med föräldrakärlekens!

Med anledning häraf tillåter jag mig föreslå följande *tillägg* till Ärfda-balkens 11:te och 17:de Kap., hvilka tillägg stödja sig på den intill år 1858 gällande testamentslag och öfverensstämma med andra länders, men icke rubba nuvarande arfslags grundtanke:

Till 11 Kap. 2 § Ärfda-balken:

Dock vare efterlevande make berättigad att sitta i bo oskifta, så länge han eller hon icke ingår nytt äktenskap, och såvida icke äktenskapsförord eller andra giltiga bestämmelser skulle påkalla skifte.

Till 1 § af Kongl. förordningen af den 21 December 1857:

Ej må någon genom testamente bortgifva mer än hälften — — — den hälft kallas bröstarfvinges laglott. Dock ege testamentsgifvare förordna, att efterlevande bröstarfvinge, under sin lifstid, endast må njuta afkomsten af laglotten.

Om remiss till Lag-utskottet anhålles.

P. von Möller.